

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

10 listopada 2016 r. *

O1* Język postępowania: niderlandzki. desłanie prejudycjalne — Pilny tryb prejudycjalny — Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Europejski nakaz aresztowania — Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW — Artykuł 1 ust. 1 — Pojęcie „orzeczenia sądowego” — Artykuł 6 ust. 1 — Pojęcie „wydającego nakaz organu sądowego” — Europejski nakaz aresztowania wydany przez Rikspolisstyrelsen (krajowy zarząd policji, Szwecja) w celu wykonania kary pozbawienia wolności

W sprawie C-452/16 PPU

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Rechtbank Amsterdam (sąd w Amsterdamie, Niderlandy) postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w tym samym dniu, w postępowaniu dotyczącym wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko:

Krzysztofowi Markowi Poltorakowi,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: T. von Danwitz, prezes izby, E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe (sprawozdawca) i C. Lycourgos, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 5 października 2016 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu M. Poltoraka przez S. Westera, advocaat,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M. Bulterman, H. Stergiou oraz B. Koopman, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego, M. Hellmanna, J. Möllera oraz R. Riegela, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu greckiego przez E. Tsaousi, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu fińskiego przez S. Hartikainena, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu szwedzkiego przez A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, H. Shev oraz M.F. Bergius, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez R. Troostersa oraz S. Grünheid, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 19 października 2016 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 ust. 1 i art. 6 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania w sprawie wykonania w Niderlandach europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez Rikspolisstyrelsen (krajowy zarząd policji, Szwecja) (zwany dalej „zarządem policji szwedzkiej”) przeciwko Krzysztofowi Markowi Poltorakowi w celu wykonaniu w Szwecji kary pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku i trzech miesięcy.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 5–9 decyzji ramowej mają następujące brzmienie:
 - „(5) Cel Unii, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych [w sprawach karnych], w celach [w celu] wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku w sprawach karnych [lub w celu ścigania], stwarza możliwość usunięcia złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości [związanego z nimi ryzyka] przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego [orzeczeń] w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne [orzeczenia wydane w toku postępowania, jak i kończące postępowanie].
 - (6) Europejski nakaz aresztowania przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający [w życie] zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określa [określiła] jako kamień węgielny współpracy sądowej.
 - (7) Jako że cel, jakim jest zastąpienie systemu wielostronnej ekstradycji zbudowany [wielostronnego systemu ekstradycji zbudowanego] na fundamencie Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez działające jednostronnie państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Rada może przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 2 [TUE] i art. 5 [WE]. Zgodnie z zasadą proporcjonalności wymienioną [przewidzianą] w tym ostatnim artykule niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza środki niezbędne dla osiągnięcia tego celu.

- (8) Decyzje w sprawie wykonywania europejskiego nakazu aresztowania należy poddawać należytych kontrolom, co oznacza, że organ sądowy państwa członkowskiego, na terytorium którego osoba, której wniosek dotyczy, została aresztowana [zatrzymana], zobowiązany jest do podjęcia decyzji w sprawie przekazania tej osoby.
- (9) Rolę władz [organów] centralnych w wykonywaniu europejskiego nakazu aresztowania należy ograniczyć do pomocy praktycznej i administracyjnej”.
- 4 Artykuł 1 decyzji ramowej, zatytułowany „Definicja europejskiego nakazu aresztowania i zobowiązani[e] do jego wykonania”, stanowi:
- „1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną [orzeczenie sądowe wydane] przez państwo członkowskie w celu aresztowania [zatrzymania] i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wniosek, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności].
2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.
- [...]”.
- 5 W art. 3, 4 i 4a decyzji ramowej wymieniono podstawy obligatoryjnej i fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania. Artykuł 5 decyzji ramowej przewiduje gwarancje ze strony wydającego nakaz państwa członkowskiego udzielane w szczególnych przypadkach.
- 6 Zgodnie z art. 6 decyzji ramowej, zatytułowanym „Właściwe organy sądowe [Określenie właściwych organów sądowych]”:
- „1. Wydającym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wydającego nakaz państwa członkowskiego, właściw[y] dla wydania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym państwie.
2. Wykonującym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wykonującego nakaz państwa członkowskiego, właściw[y] dla wykonania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym państwie.
3. Każde państwo członkowskie powiadamia Sekretariat Generalny Rady o właściwym w świetle jego prawa organie sądowym”.
- 7 Artykuł 7 decyzji ramowej, zatytułowany „Powołanie organu centralnego”, przewiduje:
- „1. Każde państwo członkowskie może wyznaczyć organ centralny lub, jeśli jego system prawny przewiduje taką możliwość, więcej niż jeden organ centralny wspomagający właściwe organy sądowe [w celu wsparcia właściwych organów sądowych].
2. Państwo członkowskie może, jeśli [jest] to wskazane [konieczne] z uwagi na uwarunkowania organizacyjne [organizację] jego wewnętrznego systemu sądowego, nałożyć na organ lub organy centralne odpowiedzialność za [powierzyć organowi lub organom centralnym] urzędowe przekazywanie i odbiór europejskich nakazów aresztowania, jak również za wszelką inną odnośną korespondencję urzędową [wszelkiej innej odnośnej korespondencji urzędowej].

Państwo członkowskie pragnące wykorzystać możliwości wynikające z niniejszego artykułu powiadamia Sekretariat Generalny Rady odnośnie do [przekazuje Sekretariatowi Generalnemu informacje dotyczące] wyznaczonego organu lub organów centralnych. Powiadomienia te wiążą wszystkie organy wydającego nakaz państwa członkowskiego”.

Prawo niderlandzkie

- 8 Decyzję ramową transponuje do prawa niderlandzkiego Overleveringswet (ustawa o przekazywaniu osób). Artykuł 1 tej ustawy brzmi, jak następuje:

„Dla celów niniejszej ustawy poniższe pojęcia oznaczają:

[...]

- b. nakaz aresztowania: pisemne orzeczenie organu sądowego państwa członkowskiego Unii Europejskiej wydane w celu zatrzymania i przekazania osoby przez organ sądowy innego państwa członkowskiego;

[...]

- i. wydający nakaz organ sądowy: organ sądowy państwa członkowskiego Unii Europejskiej właściwy zgodnie z prawem krajowym do wydania europejskiego nakazu aresztowania;

[...]”.

- 9 Artykuł 5 ustawy o przekazywaniu osób stanowi:

„Przekazanie odbywa się wyłącznie wydającym nakaz organom sądowym innych państw członkowskich Unii Europejskiej z poszanowaniem przepisów niniejszej ustawy lub wydanych na jej podstawie”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 10 W dniu 21 grudnia 2012 r. Göteborgs Tingsrätt (sąd pierwszej instancji w Göteborgu, Szwecja) skazał M. Poltoraka, obywatela polskiego, na karę pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku i trzech miesięcy za czyny zakwalifikowane jako spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. W dniu 30 czerwca 2014 r. zarząd policji szwedzkiej wydał europejski nakaz aresztowania przeciwko M. Poltorakowi do celów wykonania tej kary w Szwecji.
- 11 W tej sprawie zwrócono się do rechtbank Amsterdam (sądu w Amsterdamie, Niderlandy) jako organu sądowego wykonującego rzeczony europejski nakazu aresztowania z wnioskiem o zatrzymanie i przekazanie M. Poltoraka władzom szwedzkim.
- 12 W następstwie żądania udzielenia informacji skierowanego do organów szwedzkich na temat organu wydającego ów europejski nakaz aresztowania wspomniany sąd uzyskał między innymi informacje o strukturze, niezależności, sposobie funkcjonowania i kompetencjach tego organu, jak również o procedurze i kryteriach, na podstawie których organ ten decyduje o wydaniu europejskich nakazów aresztowania w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności.
- 13 Mając na uwadze te informacje, jak również informacje zawarte w raporcie oceniającym Rady z dnia 21 października 2008 r. na temat krajowych praktyk dotyczących europejskiego nakazu aresztowania [raport oceniający dotyczący czwartej rundy wzajemnych ocen, „Praktyczne stosowanie europejskiego

nakazu aresztowania oraz właściwych procedur wydawania osób między państwami członkowskimi”: raport na temat Szwecji (9927/1/08 REV 2)], sąd odsyłający żywi wątpliwości co do tego, czy europejski nakaz aresztowania wydany przez służbę policji, taką jak zarząd policji szwedzkiej, powinien zostać uznany za wydany przez „organ sądowy” w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej, a zatem czy ten europejski nakaz aresztowania jest „orzeczeniem sądowym” w rozumieniu art. 1 ust. 1 decyzji ramowej.

- 14 W tym kontekście sąd odsyłający zastanawia się, czy pojęcia „orzeczenia sądowego” i „organu sądowego” w rozumieniu decyzji ramowej należy interpretować jako autonomiczne pojęcia prawa Unii, czy też państwa członkowskie posiadają swobodę w określaniu ich znaczenia i zakresu.
- 15 Przy założeniu, że pojęcia te są uznawane za autonomiczne pojęcia prawa Unii, sąd odsyłający twierdzi, iż oznacza to, że europejski nakaz aresztowania powinien zostać wydany przez organ mający status i kompetencje pozwalające mu na zapewnienie wystarczającej ochrony sądowej na etapie wydawania europejskiego nakazu aresztowania. W świetle zasady wzajemnego uznawania, na której opiera się decyzja ramowa, sąd ów uważa, że takim organem powinien być sąd lub prokurator, wykluczając w ten sposób możliwość wydania europejskiego nakazu aresztowania przez służby policji.
- 16 Natomiast jeśli założyć, że pojęcia te objęte są zakresem prawa krajowego państw członkowskich, to według sądu odsyłającego państwa te w ramach wykonywania swoich uprawnień dyskrecyjnych będą zobowiązane do poszanowania prawa Unii. Sąd ten odwołuje się również do zasad wypracowanych przez Trybunał w odniesieniu do prawa do skutecznego środka prawnego w ramach procedury przekazania w wyroku z dnia 30 maja 2013 r., F. (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, pkt 46, 47) i w odniesieniu do ochrony sądowej, jaka powinna być zapewniona na etapie wydawania europejskiego nakazu aresztowania – w wyroku z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 56).
- 17 W tych okolicznościach rechtbank Amsterdam (sąd w Amsterdamie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
 - „1. Czy wyrażenie »organ sądowy«, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej [...], oraz wyrażenie »orzeczenie sądowe«, znajdujące się w art. 1 ust. 1 decyzji ramowej [...], są autonomicznymi pojęciami prawa Unii?
 2. Jeżeli na pytanie pierwsze zostanie udzielona odpowiedź twierdząca: na podstawie jakich kryteriów należy ustalić, czy organ wydającego nakaz państwa członkowskiego jest tego rodzaju »organem sądowym« i czy wydany przez niego europejski nakaz aresztowania jest tego rodzaju »orzeczeniem sądowym«?
 3. Jeżeli na pytanie pierwsze zostanie udzielona odpowiedź twierdząca: czy szwedzki krajowy zarząd policji mieści się w zakresie pojęcia „organu sądowego”, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej [...], a europejski nakaz aresztowania wydany przez ten organ jest z tego względu „orzeczeniem sądowym”, o którym mowa w art. 1 ust. 1 decyzji ramowej [...]?
 - 4) W przypadku udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej: czy wyznaczenie jako organu sądowego wydającego nakaz krajowego organu policji, takiego jak krajowy zarząd policji, jest zgodne z prawem Unii?”.

W przedmiocie trybu pilnego

- 18 Sąd odsyłający wniósł o zastosowanie do niniejszego odesłania pilnego trybu prejudycjalnego przewidzianego w art. 107 regulaminu postępowania przed Trybunałem.

- 19 W uzasadnieniu tego wniosku powołał się między innymi na fakt, że M. Poltorak jest obecnie pozbawiony wolności w oczekiwaniu na jego skuteczne przekazanie organom szwedzkim.
- 20 Należy wskazać w pierwszej kolejności, że odesłanie prejudycjalne będące przedmiotem niniejszej sprawy dotyczy wykładni decyzji ramowej, która wchodzi w zakres dziedzin objętych częścią trzecią traktatu FUE, jej tytułem V, dotyczącym przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Może ono zatem podlegać rozpoznaniu w pilnym trybie prejudycjalnym.
- 21 W drugiej kolejności zgodnie z orzecznictwem Trybunału należy uwzględnić okoliczność, że osoba, której dotyczy postępowanie główne, jest obecnie pozbawiona wolności, a jej pozostanie w areszcie zależy od rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym (wyrok z dnia 16 lipca 2015 r., Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, pkt 24). Zastosowane wobec M. Poltoraka zatrzymanie zostało zarządzane, zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez sąd odsyłający, w ramach wykonania wydanego przeciwko niemu europejskiego nakazu aresztowania.
- 22 W tych okolicznościach na wniosek sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego czwarta izba Trybunału postanowiła w dniu 31 sierpnia 2016 r. uwzględnić wniosek sądu odsyłającego o rozpoznanie odesłania prejudycjalnego w trybie pilnym.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań od pierwszego do trzeciego

- 23 Poprzez pytania od pierwszego do trzeciego, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy pojęcie „organu sądowego”, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej, jest autonomicznym pojęciem prawa Unii oraz czy art. 6 ust. 1 należy interpretować w ten sposób, że służba policji, taka jak w postępowaniu przed sądem odsyłającym, mieści się w zakresie pojęcia „wydającego nakaz organu sądowego” w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji, a tym samym europejski nakaz aresztowania wydany przez ten organ w celu wykonania wyroku orzekającego karę pozbawienia wolności może zostać uznany za „orzeczenie sądowe” w rozumieniu art. 1 ust. 1 decyzji ramowej.
- 24 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że celem decyzji ramowej – jak wynika w szczególności z jej art. 1 ust. 1 i 2 oraz z motywów 5 i 7 – jest zastąpienie wielostronnego systemu ekstradycji opartego na Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. systemem przekazywania między organami sądowymi osób skazanych bądź podejrzanych w celu wykonania wyroku lub przeprowadzenia postępowania karnego, przy czym ten drugi system jest oparty na zasadzie wzajemnego uznawania (wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 75 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 25 Decyzja ramowa służy zatem, dzięki wprowadzeniu nowego, prostszego i wydajniejszego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej, ułatwieniu i przyspieszeniu współpracy sądowej, przyczyniając się w ten sposób do realizacji wyznaczonego Unii celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w oparciu o wysoki stopień zaufania, jakie powinno istnieć między państwami członkowskimi (wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 76 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 26 Zarówno zasada wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, jak i zasada wzajemnego uznawania mają w prawie Unii fundamentalne znaczenie, gdyż umożliwiają utworzenie i utrzymywanie przestrzeni bez granic wewnętrznych. Dokładniej zasada wzajemnego zaufania wymaga w szczególności w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, by każde z tych państw uznawało – z zastrzeżeniem wyjątkowych okoliczności – iż wszystkie inne państwa członkowskie

przestrzegają prawa Unii, a zwłaszcza praw podstawowych uznanych w tym prawie (wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 78 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 27 Zasada wzajemnego uznawania, która stanowi kamień węgielny współpracy sądowej, implikuje zgodnie z art. 1 ust. 2 decyzji ramowej, że państwa członkowskie są co do zasady zobowiązane do uwzględnienia europejskiego nakazu aresztowania. Wykonujący nakaz organ sądowy może bowiem odmówić wykonania takiego nakazu wyłącznie w enumeratywnie wyliczonych wypadkach obligatoryjnej odmowy wykonania przewidzianych w art. 3 decyzji ramowej lub fakultatywnej odmowy wykonania przewidzianych w art. 4 i 4a decyzji ramowej. Poza tym wykonanie europejskiego nakazu aresztowania można uzależnić wyłącznie od jednego z warunków wyczerpująco określonych w art. 5 decyzji ramowej (wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 79, 80 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 28 Jednakże wyłącznie europejskie nakazy aresztowania w rozumieniu art. 1 ust. 1 decyzji ramowej powinny być wykonywane zgodnie z przepisami rzeczzonej decyzji. Jak wynika z art. 1 ust. 1 decyzji ramowej, europejski nakaz aresztowania jest „orzeczeniem sądowym”, co wymaga, by został on wydany przez „organ sądowy” w rozumieniu art. 6 ust. 1 tej decyzji.
- 29 Zgodnie z tym ostatnim przepisem wydającym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wydającego nakaz państwa członkowskiego, właściwy dla wydania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym państwie.
- 30 O ile zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej państw członkowskich art. 6 ust. 1 decyzji ramowej odsyła do prawa tych państw, o tyle należy zauważyć, że odesłanie to ogranicza się do wyznaczenia organu sądowego właściwego do wydania europejskiego nakazu aresztowania. W związku z tym nie dotyczy ono definicji pojęcia „organu sądowego” jako takiego.
- 31 W tych okolicznościach znaczenie i zakres pojęcia „organu sądowego” w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej nie mogą zostać pozostawione ocenie każdego z państw członkowskich (zob. analogicznie wyroki: z dnia 17 lipca 2008 r., Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, pkt 43; z dnia 16 listopada 2010 r., Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, pkt 38).
- 32 Z powyższego wynika, że pojęcie „organu sądowego”, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej, wymaga autonomicznej i jednolitej w całej Unii wykładni, która zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału powinna być dokonana z uwzględnieniem jednocześnie brzmienia tego przepisu, kontekstu, w który się on wpisuje, i celu zamierzonego przez decyzję ramową (zob. analogicznie wyrok z dnia 28 lipca 2016 r., JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 33 Tak więc jeśli chodzi o brzmienie art. 6 ust. 1 decyzji ramowej, należy zauważyć, że termin „organ sądowy”, o którym mowa w tym przepisie, nie oznacza wyłącznie sędziów lub sądów państwa członkowskiego, ale może obejmować, w szerszym sensie, organy uczestniczące w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w ramach danego porządku prawnego.
- 34 Należy jednak stwierdzić, że pojęcie „organu sądowego”, o którym mowa w tym przepisie, nie może być interpretowane w ten sposób, by pozwolić na objęcie jego zakresem również służb policji państwa członkowskiego.
- 35 W pierwszej kolejności – w powszechnym rozumieniu określenie „sądowe” nie obejmuje służb policji. Pojęcie to odnosi się bowiem do władzy sądowej, którą, jak podniósł rzecznik generalny w pkt 39 opinii, należy odróżnić, zgodnie z zasadą podziału władz charakteryzującą funkcjonowanie państwa prawa, od władzy wykonawczej. I tak za organy sądowe tradycyjnie uznawane są organy uczestniczące w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości, w odróżnieniu, w szczególności, od organów administracyjnych lub służb policji, które należą do władzy wykonawczej.

- 36 W drugiej kolejności – taką wykładnię art. 6 ust. 1 decyzji ramowej potwierdza kontekst, w który ten przepis się wpisuje.
- 37 Po pierwsze, współpracę sądową w sprawach karnych, taką jaka była przewidziana w art. 31 UE, należy odróżnić od współpracy policyjnej, takiej jaka była przewidziana w art. 30 UE.
- 38 Po drugie, pojęcie „organu sądowego” należy w kontekście decyzji ramowej rozumieć w ten sposób, że obejmuje ono organy działające w ramach wymiaru sprawiedliwości państw członkowskich w sprawach karnych, z wyłączeniem służb policji.
- 39 W tym względzie Trybunał orzekł już, że cała procedura przekazywania osób uregulowana w decyzji ramowej jest zgodnie z tym aktem przeprowadzana pod kontrolą sądową, a zatem orzeczenia dotyczące europejskiego nakazu aresztowania będą korzystać z wszelkich gwarancji typowych dla tego rodzaju orzeczeń (zob. podobnie wyrok z dnia 30 maja 2013 r., F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, pkt 39, 46).
- 40 W szczególności, jak wynika z motywu 8 decyzji ramowej, decyzje w sprawie wykonywania europejskiego nakazu aresztowania należy poddawać należytych kontrolom, co oznacza, że organ sądowy państwa członkowskiego, na terytorium którego osoba, której wniosek dotyczy, została aresztowana, zobowiązany jest do podjęcia decyzji w sprawie przekazania tej osoby. Zresztą art. 6 decyzji ramowej przewiduje, że organ sądowy powinien podjąć nie tylko tę decyzję, ale także decyzję dotyczącą wydania takiego nakazu. Udział organu sądowego jest wymagany także na innych etapach postępowania w sprawie przekazania osoby, takich jak wysłuchanie osoby poszukiwanej, orzeczenie o jej pozostawieniu w areszcie lub czasowym przeniesieniu (zob. podobnie wyrok z dnia 30 maja 2013 r., F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, pkt 45).
- 41 W tym kontekście art. 7 decyzji ramowej pozwala państwom członkowskim, z zastrzeżeniem spełnienia warunków przewidzianych w tym przepisie i jeżeli okaże się to konieczne z uwagi na organizację ich systemu sądowego, na skorzystanie z pomocy organu niesądowego, a mianowicie organu centralnego, w zakresie przesyłania i przyjmowania europejskich nakazów aresztowania.
- 42 Jednakże o ile centralne służby policji państwa członkowskiego mogą wchodzić w zakres pojęcia „organu centralnego” w rozumieniu tego artykułu, o tyle z tego ostatniego przepisu, odczytywanego w świetle motywu 9 decyzji ramowej, wynika, że czynności takiego organu są ograniczone do pomocy praktycznej i administracyjnej właściwym organom sądowym. Zatem możliwość przewidziana w art. 7 decyzji ramowej nie może być rozumiana na tyle szeroko, aby pozwolić państwom członkowskim na zastąpienie w odniesieniu do decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania właściwych organów sądowych przez organ centralny.
- 43 W trzeciej kolejności należy stwierdzić, że interpretowanie art. 6 ust. 1 decyzji ramowej w ten sposób, że przepis ten obejmuje również służby policji, byłoby sprzeczne z celami tej decyzji, przypomnianymi w pkt 24–27 niniejszego wyroku.
- 44 Zatem zasada wzajemnego uznawania ujęta w art. 1 ust. 2 decyzji ramowej, zgodnie z którą wykonujący nakaz organ sądowy jest zobowiązany do wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez wydający nakaz organ sądowy, opiera się na przesłance, zgodnie z którą wcześniej, przed wykonaniem europejskiego nakazu aresztowania, organ sądowy przeprowadził kontrolę sądową.
- 45 Tymczasem wydanie europejskiego nakazu aresztowania przez organ niesądowy, taki jak służby policji, nie daje wykonującemu organowi sądowemu pewności, że europejski nakaz aresztowania podlegał tego rodzaju kontroli sądowej, a zatem nie może wystarczyć do uzasadnienia wysokiego stopnia zaufania między państwami członkowskimi, o którym mowa w pkt 25 niniejszego wyroku, które stanowi fundament decyzji ramowej. W tym względzie nie ma znaczenia konkretny sposób organizacji służb policji w obrębie władzy wykonawczej ani stopień ich ewentualnej autonomii.

- 46 Wynika stąd, że pojęcie „organu sądowego” w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej należy interpretować w ten sposób, że służby policji nie wchodzą w zakres tego pojęcia, przez co wydany przez nie europejski nakaz aresztowania nie może zostać uznany za „orzeczenie sądowe” w rozumieniu art. 1 ust. 1 decyzji ramowej.
- 47 Wykładni tej nie może podważyć fakt, że – jak wskazał rząd szwedzki w swoich uwagach przedstawionych Trybunałowi – służba policji będąca przedmiotem postępowania głównego jest właściwa wyłącznie w ograniczonym zakresie wykonania prawomocnego wyroku wydanego przez sąd w wyniku postępowania sądowego.
- 48 Jak wynika bowiem z informacji przedstawionych Trybunałowi przez rząd szwedzki, decyzja w sprawie wydania europejskiego nakazu aresztowania należy ostatecznie do służby policji, rozpatrywanej w postępowaniu głównym, a nie do organu sądowego.
- 49 Po pierwsze, owa służba policji wydaje europejski nakaz aresztowania nie na wniosek sądu, który wydał wyrok orzekający karę pozbawienia wolności, lecz na wniosek służb więziennych.
- 50 Po drugie, służbie policji rozpatrywanej w postępowaniu głównym przysługuje szeroki zakres uznania w odniesieniu do wydania europejskiego nakazu aresztowania, zważywszy, że jest jedyną służbą właściwą do sprawdzenia, czy warunki wydania tego nakazu takie jak te, które zostały przewidziane w decyzji ramowej, są spełnione oraz – po przeprowadzeniu oceny poszczególnych wchodzących w grę interesów, w tym interesu osoby, której dotyczy nakaz – czy wydanie wspomnianego nakazu jest proporcjonalne.
- 51 Tymczasem w świetle informacji przekazanych Trybunałowi przez rząd szwedzki tenże zakres uznania nie jest przedmiotem kontroli sądowej z urzędu.
- 52 Mając na względzie całość powyższych rozważań, należy odpowiedzieć na pytania od pierwszego do trzeciego, że pojęcie „organu sądowego”, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej, jest autonomicznym pojęciem prawa Unii i że art. 6 ust. 1 należy interpretować w ten sposób, że służba policji, taka jak zarząd policji szwedzkiej, nie jest objęta zakresem pojęcia „wydającego nakaz organu sądowego” w rozumieniu tego przepisu. Tym samym europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez tę służbę w celu wykonania wyroku orzekającego karę pozbawienia wolności nie można uznać za „orzeczenie sądowe” w rozumieniu art. 1 ust. 1 decyzji ramowej.

W przedmiocie pytania czwartego

- 53 Z uwagi na odpowiedź udzieloną na pytania od pierwszego do trzeciego nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie czwarte.

W przedmiocie ograniczenia w czasie skutków niniejszego wyroku

- 54 Podczas rozprawy rząd niderlandzki oraz Komisja Europejska złożyły do Trybunału wniosek o ograniczenie skutków niniejszego wyroku w czasie, na wypadek gdyby Trybunał uznał, że służba policji, taka jak zarząd policji szwedzkiej, nie jest objęta zakresem pojęcia „organu sądowego” w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej. Podmioty te podnosiły zasadniczo potencjalne następstwa, jakie może mieć niniejszy wyrok dla spraw, w których europejski nakaz aresztowania został wydany przez organ, który nie jest „organem sądowym” w rozumieniu tego przepisu.
- 55 Należy w tym względzie przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wykładnia normy prawa Unii dokonana przez Trybunał w ramach wykonania kompetencji przyznanej mu w art. 267 TFUE wyjaśnia i precyzuje znaczenie oraz zakres tej normy, tak jak należy lub należało ją rozumieć i stosować od chwili jej wejścia w życie. Wynika z tego, że sądy mogą i powinny stosować

zinterpretowaną w ten sposób normę również do stosunków prawnych powstałych przed wydaniem wyroku w sprawie wniosku o dokonanie wykładni, jeżeli poza tym spełnione są przesłanki wszczęcia przed właściwym sądem postępowania w sprawie związanej ze stosowaniem takiej normy (wyrok z dnia 17 września 2014 r., *Liivimaa Lihaveis*, C-562/12, EU:C:2014:2229, pkt 80 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 56 Zatem jedynie w wyjątkowych przypadkach Trybunał, stosując ogólną zasadę pewności prawa leżącą u podstaw unijnego porządku prawnego, może uznać, że należy ograniczyć ze skutkiem dla wszystkich zainteresowanych możliwość powoływania się na zinterpretowany przez niego przepis celem podważenia stosunków prawnych nawiązanych w dobrej wierze. Aby można było orzec tego rodzaju ograniczenie, winny zostać spełnione dwie istotne przesłanki, a mianowicie dobra wiara zainteresowanych i ryzyko poważnych komplikacji (wyroki: z dnia 27 lutego 2014 r., *Transportes Jordi Besora*, C-82/12, EU:C:2014:108, pkt 41; a także z dnia 22 września 2016 r., *Microsoft Mobile Sales International i in.*, C-110/15, EU:C:2016:717, pkt 60).
- 57 W niniejszym przypadku, jak wynika w szczególności z raportu oceniającego z dnia 21 października 2008 r., o którym mowa w pkt 13 niniejszego wyroku, Rada w przeszłości krytykowała wydawanie europejskich nakazów aresztowania przez służbę policji będącą przedmiotem postępowania głównego jako niezgodne z wymogiem wyznaczenia „organu sądowego”. W tych okolicznościach nie można uznać, że Królestwo Szwecji było zachęcane do zachowania niezgodnego z prawem Unii ze względu na istnienie obiektywnej i istotnej niepewności co do znaczenia przepisów prawa Unii.
- 58 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że nie ma podstaw do ograniczenia w czasie skutków niniejszego wyroku.

W przedmiocie kosztów

- 59 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Pojęcie „organu sądowego”, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., jest pojęciem autonomicznym prawa Unii i ów art. 6 ust. 1 należy interpretować w ten sposób, że służba policji, taka jak Rikspolisstyrelsen (krajowy zarząd policji, Szwecja), nie jest objęta zakresem pojęcia „wydającego nakaz organu sądowego” w rozumieniu tego przepisu. Tym samym europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez tę służbę w celu wykonania wyroku orzekającego karę pozbawienia wolności nie można uznać za „orzeczenie sądowe” w rozumieniu art. 1 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, zmienionej decyzją ramową 2009/299.

Podpisy